ל) [ב"ק עה.], ב) [ל"ל ושהדליק וכ"א במשנה

ושהדניק וניתו במשניה במשניות], ג) [לקמן לה.],

ד) ב"ק דף ע. בכורות דף מט., ד) [כתובות מא:],

ו) [נ"ל לר' עקיבא], ו) [נ"ל בב"ק ע.], ה) רש"ל מ"ו,

ט) [ובב"ק ע. האריכו תוס'

תורה אור השלם

ו ְנְנֶפֶּשׁ כִּי תֶחֱטָא. וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדְע אַם

. ויקרא ה א

ויקרא ה כא

לוא יַגִּיד וְנָשָׂא עֵוֹנוֹ:

2. נֶפֶשׁ כִּי תָחֱטָא וּמְעֵלָה

מַעַל בַּיִי וְכִּחֵשׁ בַּעֲמִיתוּ

בפקדוו או בתשומת יד

או בְגָוַל אוֹ עָשַק אֶת

כ. (כ.) וְאָנִם בְּשִּּנְאָּוּז יֶהְדְּפֶנוּ אוֹ הִשְׁלִיךְ עְלָיוּ בָּצְדִיָּה וַיָּמֹת: (כא) אוֹ

בְּאֵיבְה הָבְּהוּ בְיָדוֹ וַיְּמֹת בְּאֵיבְה הַפְּהוּ בְיָדוֹ וַיְּמֹת מוֹת יוּמַת הַמַּכֶּה רֹצֵחַ הוּא גֹאֵל הַדְּם יָמִית אֶת

4. וְעָבֵר עָלְיוֹ רוּחַ קִּנָאָה

יקנא את אשתו והוא

ַנְטְמָאָה אוֹ עָבַר עָלְיוּ רוּחַ קּנְאָה וְקְנֵּא אֶת אָשְׁתוֹ וְהִיא לֹא

אָשְׁתּוֹ וְהִיא לֹא נִטְמָאָה: במדבר ה יד 5. אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תַּעֲבֹר

עליו רוח קנאה וקנא את גְּלְידוּ וּיִן אָבְּאָדוּ וְּשְנֵּא אֶתּר אָשְׁתּוֹ וְהָעֲמִיד אֶת הָבְּהֵן אַת כָּל הַתּוֹרָה הַדָּאַת: במדבר ה ל

. ַּוְהָיָה כִּי יֶאְשַׁם לְאַחַת

מֵאֵלֶה וְהַתְּוְדָּה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ: ויקרא ה ה

הגהות הב"ח

(h) תום' [בע"א] ד"ה ושאנס וכו' לשלומי לה

דיים. ב.. רמדרר לה ר-רא

הָרֹצֵחַ בִּפָּגִעוֹ בוֹ:

צַמִיתוֹ: עַמִיתוֹ: ויקרא ה כא 3. (כ) ואם בּשׂנאה סו א מיי' פ"י מהל' שבועות הל' ג: שפועות הכי ג: סו ב מיי שם הלי ד: סח ג ד מיי פייג מהלי שלוחין הלי ו סמג עשין פב טוש״ע ח״מ סי׳ עפין פני טוט ע זו זו טי קכג סעיף א: סט ה מייי פייט מהלי שבועות הלי ג:

מוסף רש"י לא כתבינן אורכתא אמטלטלי. דהואיל ואינו בעין מיחזי כשיקרא, שמא אין בידו משל זה כלום וחתימי סהדי אשיקרא (בכורות מט.).

רבינו חננאל שהוציא פלוני שם רע מעצמו פטור. י הא מני ר' אלעזר בר לא משכחת לה דהודה דליכא עדים כלל: **מתני** משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאני כהן שאני לוי שאיני בן גרושה כו'. **גמ'** דאיש פלוני כהן הא המשביע עדים להעיד כי מפי התובע. ואוקמה שמואל בבא בהרשאה: איני והאמרי נהרדעאי לא כתבינן אורכתא אמטלטלי. ופרקינן הני מילי דכפריה. אבל היכא דלא כפריה כתבינן וזו השמועה עוד במרובה: ת״ר מנין שאין הכתוב מדבר שחייבין קרבן בתביעת ממון. נאמר כאן אויים שנאמר והוא עד או הויים שנאמו והוא עו או ראה או ידע ונאמר להלן בשבועת הפקדון אויים. או בתשומת יד או בגזל או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו. מה להלן בפקדון אינו מדבר אלא בתביעת ממון אף אויים שבשבועת העדות אינו אלא בתביעת ממון אני רוצח יוכיחו דכתי אוי רוצח יוכיחו דכתי או באיבה הכהו וימות או השליך עליו כל כלי וגו' או בכל אבן וגו' שהן בלא תביעת ממון ודחינן אויי רוצח ... אין בהם שבועה אבל יש בהן שבועה: והא סוטה דכתיב בה אויין שנאמר או עבר עליו רוח קנאה כו' ויש עמהן שבועה ומדברים

הקנס בעי לשלומי לה (א) ונראה דלא קשה מידי דאיכא לאוקמה בנערה שנתארסה ונתגרשה שיש לה קנס וקנסה לעצמה מ (לר' יוסי הגלילי) כדתנן פרק אלו נערות (כתובות דף לח.) וכן לריך לפרש מתני׳ דהתם

דמנא הבא על במו פעור משום

שבועת העדות פרק רביעי שבועות

שמתחייב בנפשו מיהו הא דקתני הכא שהוציא איש פלוני שם רע על בתי חייבין או פתה את בתו לא אתי שפיר שהרי הודה מפי עצמו פטור הא מני ר' אלעזר בר' מחלה לו ושמא איכא לאוקמה בקטנה שמעון היא דאמר שיבואו עדים ויעידו אימא דלאו בת מחילה היא וכרבנן דאמרי סיפא הודה מעצמו פמור אתאן לרבנן כולה התם קטנה יש לה קנס ולפי׳ הקונט׳ ר' אלעזר בר' שמעון היא וה"ק לא משכחת אין להקשות למה לך למיתנייה בסמוך לה הודה מפי עצמו דפטור אלא היכא דליכא עד שישמעו מפי התובע כיון דכבר עדים כָלל והודה מעצמו: מתני' משביע אשמעי׳ הכא (כ) דסיפא אשמעי׳ משום אני עליכם אם לא תבואו ותעידו שאני כהז שלח ביד עבדו דאע"פ דשלוחו הוא לא מיחייב: בבא בהרשאה. שאני לוי שאיני בן גרושה שאיני בן חלוצה אע"פ דפסקינן במרובה (ב"ק דף ע. שאיש פלוני כהן שאיש פלוני לוי שאינו בן ושם) דשליח שויה ותנן (לקמן דף לה.) גרושה שאינו בן חלוצה ישאנם איש פלוני שילח ביד בנו ביד עבדו פטור הכא את בתו ופתה את בתו ושחבל בי בני עדיף שיש לו כח להוליא ממון כמו ושחבל בי חבירי ישהדליק גדישי בשבת לבעלים עלמן וא״ת אכתי תקשי הא הרי אלו פטורין: גמ' טעמא דאיש פלוני מנה לפלוני ביד פלוני ובא בלא כהן דאיש פלוני לוי הא מנה לפלוני ביד הרשאה חייבין דומיא דכהן דלא שייך הרשחה ואר"י דיתור משנה אתח פלוני חייבין הא קתני סיפא יעד שישמעו לאשמועינן דוקא בכה"ג פטור בכל מפי התובע אמר שמואל בבא בהרשאה יוהאמרי נהרדעי לא כתביגן אורכתא ענין דלא משכחת חיובא אבל מנה לפלוני ביד פלוני זימנין דמשכח חיובא אמטלטלי יה"מ היכא דכפריה אבל לא כמו בבא בהרשאה: היבא דלא כפָריה כתביגן ת"ר מגין שאין הכתוב מדבר כפריה כתבינן. ואיירי שאחר שכתב אלא בתביעת ממון ר' אליעזר אומר נאמר כאן יאואין ונאמר להלן יאואין מה להלן לו הרשאה כפר לו ולמ״ד במרובה (ב"ק דף ע.) אפילו לא כפר ליה לא אינו מדבר אלא בתביעת ממון אף כאן "אינו כתבינן מוקמינן מתני' דהכא בפקדון דהא טעמא דלא כתבינן מדבר אלא בתביעת ממון נאואין דרוצח מפרש התם משום דגזל ולא נתייאשו יוכיחו שהן אואין ומדברים שלא בתביעת הבעלים שניהן אין יכולין להקדיש ופקדון יכול להקדיש כדמוכח התם ממון דנין אואין שיש עמהן שבועה מאואין שיש עמהן שבועה ואל יוכיחו אואין דרוצה דמייתי עלה לעיל (דף סט:) לסייעתא שאין עמהן שבועה יאואין דסומה יוכיחו מהא דחנן אין הגונב אחר הגנב שהן אואין ויש עמהן שבועה ומדברים שלא משלם תשלומי כפל ובפקדון משלם כדתנן בפ' המפקיד (ב"מ דף לג:) וכן בתביעת ממון דנין אואין שיש עמהן שבועה מוכח בהמוכר את הספינה (ב"ב דף ואין עמהן כהן מאואין שיש עמהן שבועה פח.) גבי ההוא גברא דאייתי קארי ואין עמהן כהן ואל יוכיחו אואין דרוצח לפום נהרא אתו כ״ע שקול חדא חדא שאין עמהן שבועה ואל יוכיחו אואין דסומה ואמר הרי הם מקודשים לשמים שאע"פ שיש עמהן שבועה יש עמהן כהן ומסקינן דאי לאו דקילי דמייהו קדשי ר"ע אומר זוהיה כי יאשם לאחת מאלה דברשותא דמרייהו קיימי א"ג איכא יש מאלה שהוא חייב ויש מאלה שהוא לאוקומא במקרקעי דודאי כתבינן ליה ° דקרקע אינה נגזלת וכמ"ד פטור הא כיצד תבעו ממון חייב ד"א פטור לקמן פרק שבועת הפקדון (דף מו:) ר' יוםי הגלילי אומר הרי הוא אומר יוהוא המשביע עדי קרקע חייב והא דלא עד או ראָה או ידע בעדות המתקיימת משני הש"ס הכי דהוה ניחא לכולהו בראיה בלא ידיעה ובידיעה בלא ראיה לישני משום דלא חייש לשנויי אלא הכתוב מדבר ראיה בלא ידיעה כיצד מנה לפי לשון שתופס עיקר מיהו קשה מניתי לך בפני פלוני ופלוני יבואו פלוני בפרק יש בכור (בכורות דף מח:) גבי ופלוני ויעידו זו היא ראיה בלא ידיעה ידיעה ב׳ נשים של ב׳ חנשים שלח ביכרו בלא ראיה כיצד מנה הודיתה לי בפני פלוני וילדו שני זכרים מת אחד מהן בתוך ל' יום אם לכהן אחד נתנו יחזור להן ופלוני יבואו פלוני ופלוני ויעידו זו היא ידיעה בפקדון בפקדון אומר חייב כאן וחייב בפקדון ה' סלעים ומוקי לה בבא בהרשאה והתם לא שייך לא פקדון ולא קרקע מה להלן אינו מדבר אלא בתביעת ממון אף דאין פודין בקרקעות מיהו התם נמי איכא לשנויי בבא במעמד כאן אינו מדבר אלא בתביעת ממון ועוד ק"ו מה פקדון שעשה בו נשים כאנשים שלשתן ור״ת פוסק דכתבינן אפילו קרובים כרחוקים פסולים ככשרים וחייב על אמטלטלי דכפריה דטעמא דלא

> כתבינן מפרש ז) (בכתובות דף סח ושם) משום דמיחזי כשיקרא ח) (ובפרק כל הגט (גיטין דף כו: ושם) ובהכותב (כתובות דף פה. ושם) מסקינן דלמיחזי לשיקרא לא חיישינן ואין להאריך כאן בדבר)ש: רבאבור להדן אואין. מימה כיון דגמרי׳ מפקדון ניבעי בהלואה ובעושק ייחוד כלי כדאמרינן גבי שבועת הפקדון בהוהב (ב"מ דף מת.):

> אואין סומה יוביחו. דעיקר לא אתי להפסידה כתובתה אלא להשקותה: מושבע

כילד. יש תביעה שהוא חייב כו' ולקמיה [לה.] פריך איפוך אנא: בעדות המחקיימת כו'. ואין לך עדות בזו בלא זו אלא בתביעת ממון כדמפרש ואיל: מנה מניסי לך בפני פלוני ופלוני. הם ראו שמניתים לך אבל לא הודעתים אם הם מתנה או הלואה או פרעון ואמר לו הלה יבואו פלוני ופלוני ויעידו שמנית לי בפניהם ואני פורע לך:

השתא אם אחר אנסה קים לן דבשת ופגם לאביה הוי אנסה אביה שהוליא פלוני שם רע על בחי. ואחר בב"ד לא מנאחי לבחך בחולים ונמצא בדאי ולא הספקתי להעמידו שם בדין לתובעו קנס של מאה כסף: הודה מפי עלמו. בב"ד זה שהוליה שם רע בב"ד החר פטור. קס"ד השתא דאפילו באו עדים לאחר שהודה קאמר פטור וחתני

המשביע את העדים קודם הודאה :חייבין אלמא משביע עדי קנס חייבין הא מני ר"א בר"ש היא. ואליביה לא אבעיא לי דלדידיה הוי קנס ממון כיון דלא מיפטר בהודאתו: אמאן לרבנן. קושיא היא. ומשני כולה ר׳ אלעזר היא והאי דקתני הודה מפי עלמו פטור לאו שבאו עדים אחר הודאה קאמר אלא בהודאה בלא עדים וטעמא הוא דקא יהיב למילתיה מש"ה העדים חייבין משום דממונא אפסדוה דאין מודה בקנס פטור אלא כל זמן שהודה מפי עלמו אבל אם באו עדים אחרי כן חייב הלכך ממון גמור הוא: בותבר' שאני להן לו' פטורין. כדמפרש בגמ' שאין הענין מדבר אלא בכפירת ממון: שחנם חיש פלוני חו פסה בתו של פלוני. שאנס ראובן בתו של שמעון ובתו דקתני אאיש פלוני דלעיל קאי דתנא לעיל מינה שאיש פלוני כהן או לוי ואינו בן גרושה ועליה קחי חו שהשביען שחנם חיש פלוני את בתו של אותו דאיירינן ביה עד השתח: פטורין. דבעינן שישמעו מפי התובע ואלטריך למיתנייה משום דמוקמינן לה בבא בהרשאה אפ״ה אינו בעל דינו בזו כשאר ממון דמידי דלא מטא לידיה מעולם לא מצי למכתב הרשאה עילויה: ושחבל בי בני. חבלה היא חבורה: פטורין. שאין כאן הפסד ממון שאם העידו היה הבן מתחייב מיתה ולא ממון: ושחבל כי חבירי ושהדליק את גדישי בשבת. שחבל בי בשבת או הדליק גדישי בשבת דתרוייהו חיוב מיתה נינהו פטורין. וי"מ שאנס איש פלוני ופיתה את בתו האב הבא על בתו וטעמא דפטורין משום דאיכא חיוב מיתה ואף אני כן שמעתי וא"א להעמידה דאפי׳ בלא חיוב מיתה נמי מאן קא תבע השתא אם אנסה אחר קים לן בושתה ופגמה וקנסה לאביה הי אנסה אביה קנס בעי לשלומי לה בתמיה: גבו' הא קתני סיפא עד שישמעו מפי התובע. דקתני סיפא שילח ביד כו' עד שישמעו מפי התובע: בכח בהרשחה. שמינהו אפטרופוס על כך הלכך אי תביעת ממון היא הוו מחייבי: אורכהא.

הרשאה. ולשון שולטנות הוא כמו

(ב"ב דף קסד:) בשנת פלוני אורכן

שלטון אף כאן אורכתא השלטה

שהשליטו על בעל דינו לתובעו:

אמטלטלי. לפי שאינו בעין והעדים

מעידיו על מה שכתוב מחמת שיש לי

ביד פלוני כך וכך: היכא דכפרי'.

שכבר נשמע שהנתבע כפרן דהשתא

מחזי כשיקרא שחתמו על מ״ש זה שיש

לי ביד פלוני כך וכך: מנין שחין הכחוב. דשמיעת קול מדבר

אלא בעדות תביעת ממון: נאמר כאן אואין. או ראה או ידע:

ונאמר להלן אואין. בשבועת הפקדון בפקדון או בתשומת יד או בגול או עשק: אואין דרולה. או באיבה הכהו או השליך עליו בלדיה:

אואין דסוטה. או עבר עליו רוח קנאה או איש אשר תעבר עליו

וגו': ויש עמהן שבועה. והשביע הכהן את האשה (במדבר ה): הא

בתמיה ונראה: (ג) בא"ד דסיפא אשמעי׳. נ״ב וליכא לאקשויי רישא למה ליה דאיכא למימר לא זו אף זו

קתני אך קשה אמאי פריך מדקתני סיפא עד שישמעו מפי התובע מרישא גופה ה"ל לחקשויי וי"ל דניחה ליה לחקשויי מסיפ׳ דמני בה בהדיח עד שישמעו מפי התובע:

גליון הש"ם תום' ד"ה היכא וכו' דקרקע אינה נגולת וכמ"ר המשביע עדי קרקע חייב. תמיהני הא

תכוער דלמ"ד אין קרקע נגזלת דדריש כללי יפרטי ס"ל בודאי המשביוו יידי דהמשביע עדי קרקע פטור